

Людмила Петрівна Правдюк

Етика: духовні засади

3 клас

ТЕМА: НЕРУКОТВОРНА КРАСА СВІТУ. ЧИМ МОЖНА ПИШАТИСЯ

Мета Поознакомити учнів з поняттями «гордитися», «пишатися», «хвалитися», вчити розрізняти ці поняття. Розвивати інтерес до професійної діяльності, уміння і бажання задумуватися над суттю речей. Виховувати уміння користуватися у своєму житті загальнолюдськими цінностями, цінувати духовну красу, уміння бачити її навколо себе у всьому; прагнення досягати таких успіхів у житті, які дозволили б пишатися собою.

Обладнання Ілюстрації «Професії», картки із загадками, обладнання для гри «Мікрофон», декорації та реквізит для інсценізації, анкети для батьків, альбом «Якими нас хочуть бачити наші рідні»

ПЛАН І ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Повідомлення теми і мети уроку

Робота з прислів'ям *«Хвальби - повнії торби, а в торбі нема нічого»*

- Як ви розумієте це прислів'я?

- Яке прислів'я про хвальків ви ще знаєте?

(Колос повний до землі гнеться,
а пустий – угору пнеться)

- Чи означає це, що людина не може гордитися тим, що вона робить?
(відповіді дітей)

III. Оголошення теми і мети уроку

- Сьогодні на уроці ми з вами поговоримо про те, чим і коли людина може гордитися, про те, чим відрізняються поняття «гордитися» і «хвалитися», Що треба робити для того, щоб вам було чим пишатися і щоб вами могли пишатися ваші батьки.

IV. Опрацювання матеріалу уроку

1. Творче завдання «Гордість професії»

Учні класу поділені на групи (по 4 – 5 у кожній).

Група отримує малюнок із зображеннями представників різних професій. Кожна група повинна підготувати виступ-розповідь про те, чим може пишатися представник тієї або іншої професії.

Лікар може пишатися тим, що він навчився лікувати людей не тільки за допомогою ліків, але і завдяки цілющим травам; тим, що він може врятувати життя або покращити здоров'я і принести спокій в родину; тим, що він уміє лікувати так, що його не бояться пацієнти тощо.

Будівельник може пишатися тим, що він будує будинки, де будуть жити люди; тим, що може побудувати такий будинок, якого ще не існувало у світі; тим, що багато чудес світу створені саме будівельниками тощо.

Пекар може гордитися тим, що краще за інших може випікати смачний хліб, який всім необхідний для життя; тим, що може придумувати нові рецепти хліба чи булочок, які всім сподобаються; тим, що він випікає саме хліб, а хліб – це святиня українського, та і не лише українського народу; тому, що всі ми знаємо: «Нема хліба – нема життя» тощо.

Перукар може пишатися тим, що до нього приходять усі, хто хоче гарно і стильно виглядати; може придумувати нові зачіски, які роблять людину красивою і впевненою у собі, створюють хороший настрій тощо.

Кухар може годитися тим, що вміє готувати багато смачних страв; тим, що у кожного кухаря є свої секрети і фірмові рецепти; тим, що він знає якісь старовинні рецепти, вміє готувати щось особливе тощо.

Коли всі групи будуть готові відповідати, можна скористатися інтерактивною методикою «Мікрофон» - один (заздалегідь визначений) учень з кожної групи бере «інтерв'ю» у сусідньої групи. В цій групі виступає учень, якого оберуть члени групи. Коли всі групи озвучать свою роботу, демонструючи ілюстрацію – творче завдання виконано.

2. Бесіда

* Спробуйте перерахувати все, чим людина може пишатися у своєму житті

(машиною, дачею, професією, умінням добре грати на музичному інструменті, своїми дітьми та ін.)

Усе перелічене дітьми записується на дошці. Разом з дітьми обговорюємо, чим людина повинна пишатися, а чим – ні.

* Що серед перерахованого є матеріальними цінностями, а що - ні?

* Розкажіть, якими своїми навичками або якостями ви пишаєтеся, поясніть, чому

* Розкажіть про гарні риси своїх батьків, бабусь та дідусів

* Як ви думаєте, чи повинні батьки пишатися своїми дітьми, а діти - батьками ?

* Чи повинні люди пишатися своєю майстерністю ?

* Якщо людина пишається чимось, чи повинна вона хвалитися цим ?
(Не хвали сам себе, хай тебе інші похвалять)

3. Інсценування казки В. Сухомлинського «Сергійкова квітка»

Сьогодні передостанній день навчання. Четверо хлопчиків прийшли до школи рано- ранесенько. Посідали під високим дубом і стали хвалитися батьківськими подарунками.

Петро показав хлопцям ніжик. Це був чудовий ніжик із мідною колодочкою, а на колодочці намальований кінь і на ньому вершник.

- Добрий ніжик,- сказали хлопці.

- Це мій ніжик,- похвалився Петро.

Максим показав хлопцям ліхтарик. Такого ліхтарика вони ніколи не бачили. На білій ручці його було вирізьблено дивовижного птаха.

- Добрий ліхтарик,- сказали хлопці.

- Це мій ліхтарик,- похвалився Максим.

Гриць показав металевого соловейка. Доторкнувся до нього губами, подув, і той заспівав.

- Добрий соловейко,- сказали хлопці.

- Це мій соловейко,- похвалився Гриць.

Хлопці чекали: а що ж у кишені у Сергійка ?

Сергійко сказав:

- Ходімо зі мною.

Він повів хлопців у гущавину чагарника й показав квітку. Вона цвіла під кущем акації. Це була прекрасна квітка. На її червоних пелюстках тремтіли краплини роси, і в кожній краплині горіло по маленькому сонцю.

- Яке диво ! – зітхнули хлопці.

- Але ж це не твоя квітка,- сказав Петро. - Ти ж не можеш узяти її з собою...

- А навіщо мені брати квітку з собою ? – запитав Сергійко.

- Ти ж не можеш її ні на що поміняти, - доводив Максим.

- А навіщо мені квітку міняти? – усміхнувся Сергійко.

- Пхе, і я можу сказати: це моя квітка, - мовив Гриць.

- А хіба від цього вона стане гіршою? – здивувався Сергійко.

Запитання до казки:

- Чим нахвалялися Сергійкові друзі – Петрик, Максимко і Гриць?
- Вони мали привід для гордості: нахвалятися ніжиком, красивим ліхтариком та соловейком?
- А яке диво під кущем акації побачив Сергійко?

- А ви б згодніся поміняти його красуню-квітку на ножика, ліхтарика чи соловейка
- Чим могла б пишатися квітка, яку показав друзям Сергійко?
- Чи хвалилися б своїми речами хлопчики, якби спочатку Сергійко показав їм квітку? Чому ви так думаете?

4. Малюнок «Хто і чим пишається». Робота в парах

Діти отримують картки із загадками. Кожна пара повинна відгадати загадку, намалювати слово-відгадку і розповісти, чим цей предмет (рослина, тварина, річ тощо) може пишатися.

Загадки

До сонця я підхожий і сонце я люблю.
До сонця повертаю голівоньку свою.
Стою стрункий, високий, в зелених шатах я,
І золотом убрана голівонька моя.

Соняшник

Які ноги, такий ніс, по болоту ходить скрізь,
Хату на хаті має, жабам рахунок знає.

Лелека

Крила має – не літає,
Ніг не має, а гуляє,
По землі не ходить
І людей не знає.

Риба

Я росла в темній темниці,
Як зросла – взяли в світлиці.
З мене шкуру всі деруть,
Мене варять, мене труть.
Пирого з мене печуть.

Картопля

Була дитиною – не знала пелюшок,
А старою стала – сто пелюшок мала.

Капуста

За хатиною в садочку у зеленому віночку
Та в червоних намистах стоїть дівка молода.
І збігаються всі діти, щоб на неї поглядіти:
За намисто кожен – смик! Та й укине на язик.

Вишня

Відгадайте, діти, хто
Має носик-долото ?
Ним комах з кори виймає,
Про здоров'я лісу дбає.

Дятел

Зимою спить,
Літом бринить,
Понад сади літає,
Солодку росу збирає..

Бджола

Дуже я потрібна всім –
І дорослим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу.

Книга

Стала на поляні в жовтім сарафані.
Підросте – всміхнеться, для вітрів вбереться
В платтячко біленьке, пишне та легеньке.

Кульбаба

Саме – як кулачок, червоний бочок.
Торкнеш пальцем – гладеньке,
А відкусиш – солоденьке.

Яблуко

Він скрізь : у полі і в саду, а в дім не попаде,
І я тоді лиш з дому йду, коли вже він не йде.

Дощ

5. Робота з прислів'ям

На дошці записано прислів'я:

«Шукає гордий світлого місця, мудрого ж видно і з темного кутка»

Завдання для учнів: запишіть на аркушиках паперу, які якості людини роблять її помітною у будь-якому місці та які з цих якостей ви хотіли б мати.

Аркушики діти прикріплюють на дошці

6. Робота над домашнім завданням

До уроку учні отримали завдання – взяти інтерв'ю у мами, тата, бабусі або дідуся про те, якими вашими рисами вони пишаються понад усе за такими запитаннями:

- Розкажіть про найперші моменти гордості за свого сина чи дочку
- Розкажіть. Коли ви пишалися своїм сином чи дочкою понад усе
- Чи говорите ви своїм дітям, що ви пишаєтеся ними ?
- Якими повинні вирости ваші діти і чим вони повинні займатися, щоб ви ними пишалися?

Діти за бажанням зачитують свої інтерв'ю та вміщують їх у альбом «Якими хочуть бачити нас наші рідні?»

V. Підсумок уроку

- * Що на уроці вам сподобалось найбільше?
- * Яка головна думка нашого уроку?
- * Які цінності важливіші – духовні чи матеріальні? Чому?

Черкаська ЗОШ №7